

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 68927/12

Nimet KARACASU ve diğerleri / TÜRKİYE

Başkan

Aleš Pejchal,

Hâkimler

Branko Lubarda,

Pauliine Koskelo

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 12 Ekim 2021 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi,

Listesi ekli tabloda yer alan 3 Türk vatandaşının (“başvuranlar”), 6 Ağustos 2012 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin (“Sözleşme”) 34. maddesi uyarınca, Türkiye aleyhine Mahkemeye yapmış oldukları başvuruyu (no. 68927/12),

Başvurunun, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde Türkiye temsilcisi olan Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanı

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2021. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

KARACASU/TÜRKİYE KARARI

Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilen Türk Hükümetine (“Hükümet”) bildirilmesine ilişkin kararı,
Tarafların görüşlerini göz önünde bulundurarak gerçekleştirdiği müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir.

DAVANIN KONUSU

1. Dava, başvuranların varisleri oldukları kişilere ait iki mülkün 1944 yılında kamulaştırılması ve söz konusu mülkten yoksun bırakmaya karşılık olarak tazminat verilmemesi ile ilgidir.

2. 1944 yılında, resmi bir kamulaştırma işlemi olmadan, belediye makamları, Denizli’de bulunan ve tapu kaydına N.M. adına tescil edilen iki taşınmaz üzerine bir yol yapmışlardır. Söz konusu yol bugün halen kullanılmakta ve şehir merkezinin ana arterlerinden birini teşkil etmektedir.

3. 1961 yılında 221 sayılı Kanun yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun, resmi olarak kamulaştırılmadan kamu hizmetine ilişkin bir kullanıma tahsis edilmiş her mülkün, bu kullanıma tahsis edildiği tarihte kamulaştırılmış sayılacağını hükme bağlamaktadır. Bu Kanun ayrıca, ilgili mülklerin maliklerinin tazminat talebinde bulunmak için iki yılları olduğunu öngörmektedir.

4. 1972 yılında başvuranların *murisi (de cuius)* K.K., N.M.’nin tek varisi olarak belirlenmiştir.

5. 8 Kasım 1983 tarihinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun’un 38. maddesi, kamu hizmeti tesisi yapılması amacıyla resmi kamulaştırma olmadan el atılan bir mülkün eski maliklerinin, el koyma tarihinden itibaren başlayan 20 yıllık bir süre sonrasında mülk ile ilgili herhangi bir dava açamayacaklarını öngörmüştür.

6. 2008 yılında Denizli Belediyesi, Denizli Asliye Hukuk Mahkemesinden, ihtilaf konusu taşınmazların tapu kaydına kendi adına tescil edilmesini talep etmiştir. Denizli Asliye Hukuk Mahkemesi, mülklerin 1944

yılından beri kamu hizmetine tahsis edildiklerini tespit ederek, başvuruların *murisinin (de cujus)* dava açma hakkının çoktan sona erdiği kanaatine varmış ve yukarıdaki 38. madde uyarınca söz konusu talebe hak vermiştir.

7. Bu karar onaylanmış ve 26 Kasım 2010 tarihinde kesinleşmiştir.

8. Eş zamanlı olarak 2008 yılında, başvuruların *murisi (de cujus)*, fiili kamulaştırma nedeniyle tazminat alma amacıyla bir dava açmıştır.

9. Söz konusu dava, 221 sayılı Kanun uyarınca davacının hukuk yoluna başvuru hakkının 13 Ocak 1963 tarihinde sona erdiği gerekçesiyle reddedilmiştir. Bu karar, 12 Nisan 2012 tarihinde kesinleşmiştir.

10. Başvurular, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlalden mağdur olduklarını ileri sürmektedirler.

MAHKEMENİN DEĞERLENDİRMESİ

11. İdarenin ihtilaf konusu parsellere el attığını ve 1944 yılında burada, parselleri resmi olarak kamulaştırmadan, kamu hizmeti tesisi yaptığını gözlemlemek gerekmektedir.

12. Bununla birlikte, 1961 tarihli ve 221 sayılı Kanun, yasal bir dayanak sağlayarak söz konusu kamulaştırmayı resmileştirmiştir. Bu Kanun ayrıca, eski maliklere, kamulaştırma bedeli talebinde bulunmak ve bu bedeli almak için iki yıl süre vermiştir.

13. Bu süre sonunda, bu anlamda herhangi bir girişimde bulunmadıkları için başvuruların murisleri, yalnızca mülkler konusunda değil aynı zamanda tazminat konusunda da artık herhangi bir hak sahibi değillerdir.

14. Başvuruların *murisinin (de cujus)* 2008 yılında açtığı ve mülklerin 1961 yılında kamulaştırıldığı ve kamulaştırma bedeli almak için sürenin 1963 yılından itibaren sona erdiği gerekçesiyle reddedilen tazminat davası, yalnızca, kırk beş yılı aşkın bir süredir olmayan ve "mülk" olarak değerlendirilemeyen ekonomik hakları yeniden ortaya çıkarmak için boşa bir

çaba teşkil etmektedir (*Bélané Nagy/Macaristan* [BD], no. 53080/13, § 75, 13 Aralık 2016).

15. Nitekim etkin bir şekilde kullanılması mümkün olmayan bir mülkiyet hakkının tanınması umudu, Sözleşme'ye Ek 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesi anlamında "mülk" olarak değerlendirilemez (*Kopecký/Slovakya* [BD], no. 44912/98, § 35, AİHM 2004 IX).

16. Kamulaştırma, 1961 yılında derhal tapu kaydına kaydedilmemiş olsa da bu durumun başvuruların *murisinin (de cuius)* bir mülke sahip olmadığına ilişkin tespit üzerinde herhangi bir etkisi yoktur. Nitekim Asliye Hukuk Mahkemesinin taşınmazların Hazine adına tescil edilmesine hükmeden kararına kadar ilgilinin söz konusu mülklerle ilgili tapu kaydına kayıtlı belgelerinin olması, kişinin halen mülklere sahip olduğu anlamına gelmez zira bu mülkler kanun yoluyla resmi olarak kamulaştırıldığı için belgelerin herhangi bir hukuki değeri yoktur. Hükümetin haklı olarak ileri sürdüğü gibi, Asliye Hukuk Mahkemesinin kararı, belediye lehine ve başvuruların *murisi (de cuius)* aleyhine bir hak yaratmadığı, sadece belediyenin kamulaştırmadan doğan bir hakkı bulunduğunu dikkate aldığı ve kaydı hukuki gerçekliğe uygun hale getirdiği için tespit niteliğindedir. Başka bir ifadeyle, söz konusu karar, başvuruların *murisinin (de cuius)* mülkiyet hakkını sona erdirmemiş, yalnızca ilgilinin artık böyle bir hakkı olmadığını tespit etmiştir.

17. Özetle, başvurular, hem 1961 yılında resmi olarak kamulaştırılan ihtilaf konusu mülklerin malikleri değillerdir hem de başvuruların 1963 yılında sona erdiği için bir tazminat hakkı bulunmamaktadır.

18. Sonuç olarak, 2008 yılında başlatılan yargılamalar, Sözleşme anlamında başvuruların mülkleri hakkında değildir.

19. Yukarıdaki hususlar göz önüne alındığında, başvuru, Sözleşme hükümlerine *konu yönünden (ratione materiae)* uygun olmadığı gerekçesiyle kabul edilemezdir.

KARACASU/TÜRKİYE KARARI

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup 18 Kasım 2021 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

{signature_p_2}

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Aleř Pejchal
Başkan

KARACASU/TÜRKİYE KARARI

Başvuranlar Listesi:

Başvuru No. 68927/12

No.	Ad Soyad
1.	Nimet KARACASU
2.	Hayriye Dilek KARACASU
3.	Özlem KARACASU